

De excursión por...

Braga

Porto

Vigo

Ourense

Villafranca del Bierzo

Palmi

Sempre nas nosas lembranzas

Música, por favor

Músicas que curan. Mozart

Convivencia interescolar 07

En pé de igualdade
Visitáronnos Cholo e Nela

o magosto

Sumario

In Memoriam
Palmi

02

44

Cholo e Nela eiquí

Este año viñeron a Sobradelo

Excursións

*Villafranca, Porto, Braga,
Bembibre, Ourense e Vigo*

36

Música, por favor

*Músicas que curan
Mozart*

22

- 2 *in memoriam*
- 4 *arte pequena*
- 12 *novos escritores*
- 16 *novas deportivas*
- 18 *tecnoloxía*
- 20 *música, por favor*
- 24 *cinema de balde*
- 26 *celebracións*
- 34 *excursións*
- 40 *pasatempos*
- 44 *Cholo e Nela eiquí*

in memoriam

Carta a Palmira

Alumnos de 1º da E.S.O.

Querida Palmira:

Escribímosche esta carta no día da Paz, querendo lembrar nela os momentos que pasamos os da clase e mais ti.

Lémbraos aqueles días pola tarde que tiñamos inglés e cantabamos unha canción que a todos nos facía rir; era "Body". Tamén era moi divertido face-los exames por grupos, xa que o que tivera menos puntos; o outro equipo que gañara lle dicía o que tiña que facer de deberes.

Lémbraсте, cando lle puxechelas copias a Xosé Antón, por cabezota quixo facer 2500. Naquel magosto que nos deixaron pintar, ti queríasnos pintar a todos e ías detrás nosa correndo ; vaía se nos pillache,¡Dabas cada zancada que nadie se escapaba!

Outra vez no Entroido queríamos te pintar e ¡conseguímolooo!; pero ti despois enchíchenos de fariña por todos os lados do corpo.

Eras unha persoa moi leda, de espírito aventureiro ... Penso que en todos nós aínda segues viva .

Ata sempre.

Querida profe Palmira

Tus alumnos de 2º de E.S.O.

Mis compañeros y yo nos acordamos mucho de ti, por que fuiste nuestra tutora en Sexto de Primaria y porque hicimos muchas cosas contigo. Allí donde estés, seguro que nos estás viendo.

Nos acordamos de cuando hicimos la película de inglés, siendo nosotros los protagonistas. Escenificábamos diferentes situaciones en un restaurante donde íbamos a comer y luego como no teníamos con qué pagar , tuvimos que fregar los platos y los baños. ¡Qué bien nos lo pasamos! También nos acordamos de la pizza que hicimos y que nos salió tan rica. Pero, el mejor recuerdo que tenemos de ti fue cuando, estando en sexto, fuimos de excursión a Oencia. Para nosotros fue la primera excursión que hacíamos sin volver a dormir a casa. Algunos lo pasamos mal, pero ahí estuviste tú, ayudándonos y dándonos ánimos para que disfrutáramos de las actividades junto con los otros profes, Gemma, Manu y Jácome. Aprendimos a hacer muchas cosas, como sales de baño, camisetas estampadas con hojas de castaño, reciclamos papel....

Nos acordamos de ti cuando hicimos el periódico "La Voz de Sexto", donde publicamos nuestras recetas de cocina, nuestros cuentos y entrevistas con Julián que vino a darnos una charla. También fuimos a la radio, en donde entrevistamos a nuestros compañeros y hablamos del colegio.

¡Qué fácil era aprobar contigo los exámenes! Siempre nos ayudabas y eran muy fáciles.

Esperamos que por estoy por muchas cosas, donde te encuentres, estes bien y viendo lo que te hacemos, te sientas orgullosa de tus alumnos. .Palmi fue muy fácil querete e imposible olvidarte.

Paz

Alumnos de 2º da E.S.O.

*Paz, paz, paz
justicia, amor amistad,
alegría, ilusión, solidaridad,
divina providencia
del mundo terrenal
tu sola invocación,
produce
progreso a la humanidad y
bienestar para la sociedad.*

*Frente a la violencia, amistad
fente a la injusticia, solidaridad
frente a los abusos, equidad
frente al desorden, unidad
frente al hambre, saciedad
fente a la guerra, ipaz, paz, paz!
En el mundo suenan trompetas
cargadas de felicidad*

*que cese la guerra y la violencia
que en la tierra reine la paz.*

*En un lugar del cielo
En un rincón lleno de flores
en unal sala de anatomía
la sita, Palmira imparte lecciones.*

*Sus dases son muy amenas
adornadas de mil colores
sus gestos, una delicia
de su boca salen mil canciones.*

*Era la mejor maestra
de entre todas, la mejor
su cara dulce y pacífica
invitaba a a la amistad
ella era la mejor muestra
de sus íntimas convicciones.
¡Abajo la guerra! ¡Viva la paz!*

*Una enfermedad traidora
le segó la vida en flor
su obra nos dejó huella
invocando la paz, la justicia y el
amor.*

*Que cese la violencia
que se imponga la amistad
que el mundo sea mas humano
queriendo más al hermano
que no haya tanto interés.
que vivamos en armonía
que nos comprendamos todos un
poco
que no seamos tan egoístas
que miremos a nuestro alrededor
que practiquemos menos el odio y la
violencia
que invoquemos más la paz y el
amor.*

arte pequena

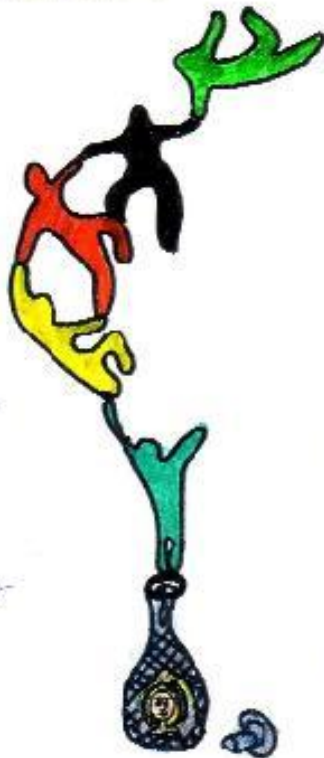
A COR QUE SE TEM

Quando for crescida
há-de inventar
um perfume de encontrar.

Quem a cheirar
há-de ficar
com a cor de pele
que mais gostar.
Bronco ou amarelo
se preferir
preto ou vermelho
é só decidir.

Para alegrar
até estar a pensar
outras cores acrescentar.

Cor-de-rosa
verde ou lilás
são cores bonitas
e tanto faz.

E assim
há-de chegar
o dia de acreditar
que o valor
de alguém
não se pode avaliar
pela cor
que tem.

E então,
tudo estará bem.

PERLAMER

A AMIZADE

Quando não tenho ninguém
olho-me ao espelho do quarto.
Pergunto: «Está aí alguém?»
—brinco com o meu retrato.

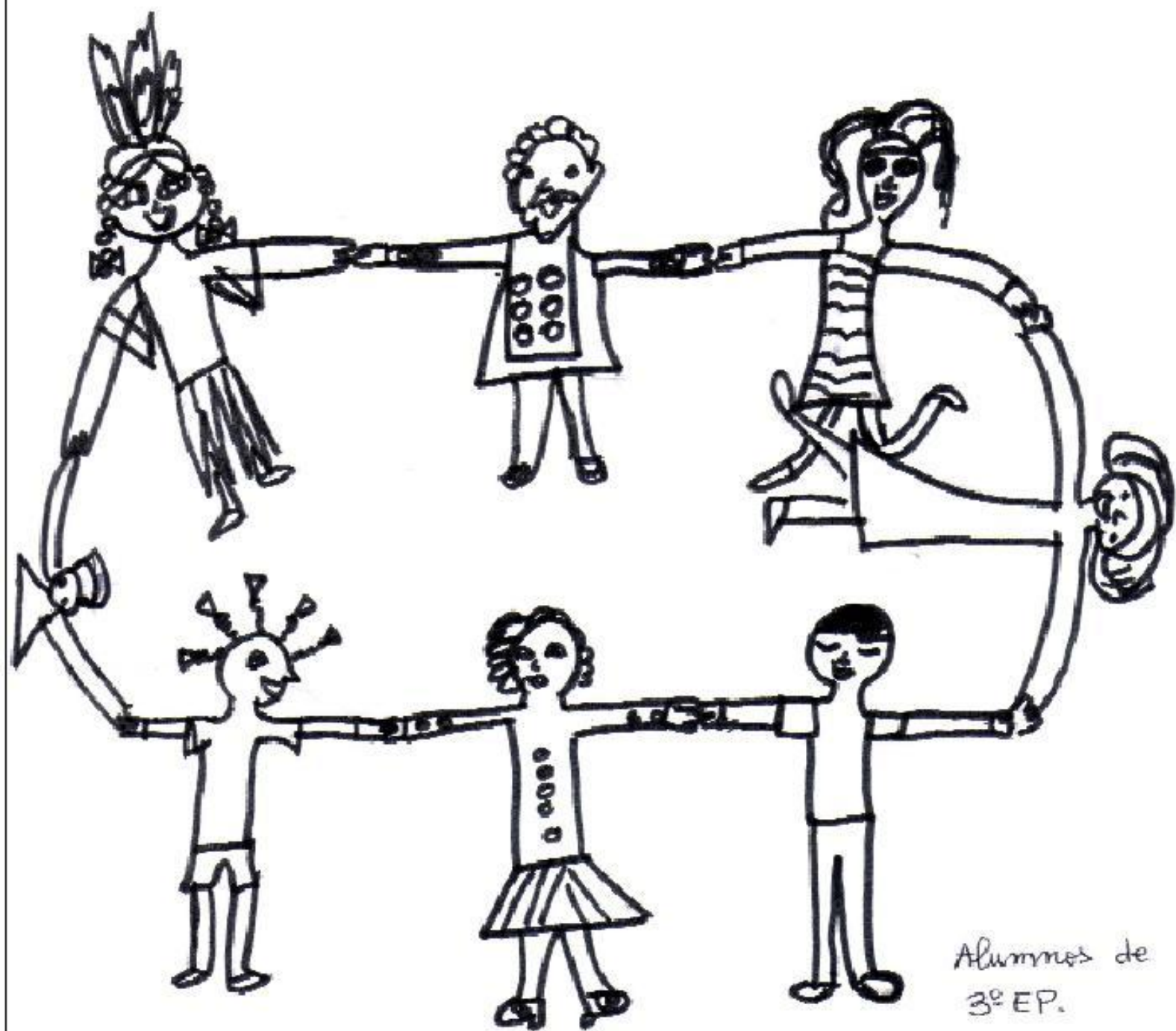
Chamo logo a Andrea.
Sentamo-nos a conversar.
Rimos, jogamos, saltamos...
Brincamos até' fartar.

Sei muito bem quanto vale
ter um amigo sempre à mão.
Não há melhor companheiro
para vencer a solidão.

Para hacer esta muralla
unamos las manos de todos
o negras o sus manos negras
o blancas o sus manos blancas.

Alumnos de
3º EP.

LENDA DO GALO DE BARCELOS

Há muitos anos uma família de peregrinos que passou em Portugal hospedou-se numa es talagem miúda. Como levava um grande farnel e fazia pouca despesa, o hospedeiro, que era muito ganancioso, entregou os barros dos peregrinos à polícia, acusando-os de o terem roubado.

O pobre chefe de família, sem que ninguém o dependesse, pois era desconhecido nesses sítios, foi condenado à morte.

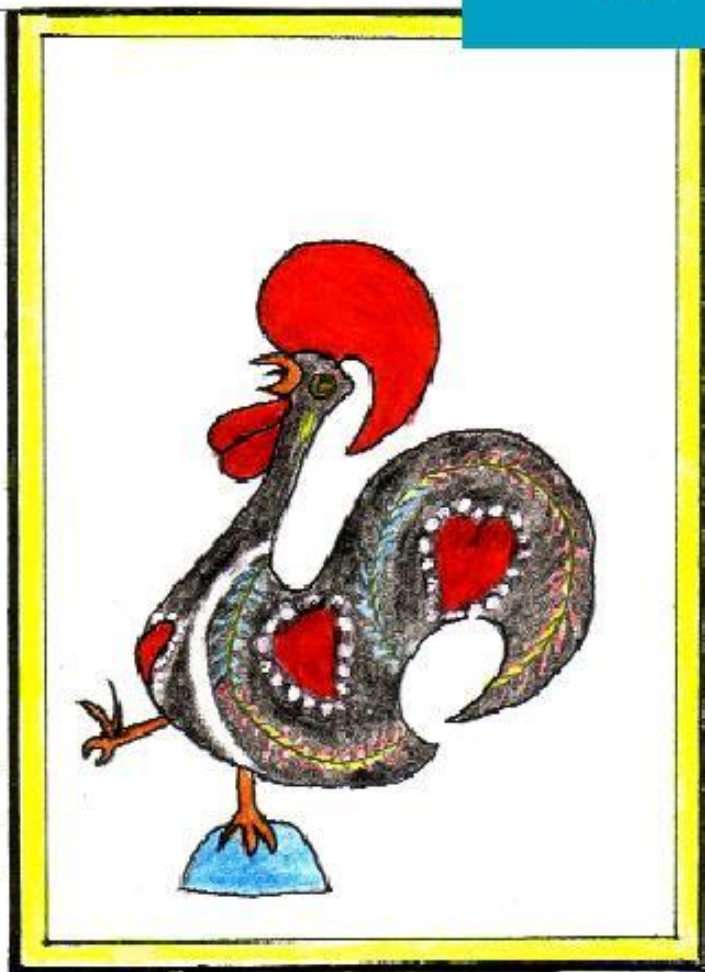
No seu desespero foi ao farnel, tirou um frango assado e disse:

- É tão verdade eu estar inocente, como este galo cantar.

E o curioso é que o galo cantou mesmo!

Hoje, o galo de Barcelos, de barro colorido, é conhecido até no estrangeiro e lembrará sempre esta lenda.

Para além da tradição oral, a lenda é perpetuada pela estátua de Nosso Senhor do Galo, dentro de um nicho que se encontra no cimo de uma colina, mesmo ao sair de Barcelos.

Jaura, Miriam, Rocio

Nua vila chamada Vilabón, vivía unha nena chamada Margarida e a súa familia, con eles vivía Bruno, o seu can. Este era moi braveso e xoguetón, e ademais, moi amigo da nena.

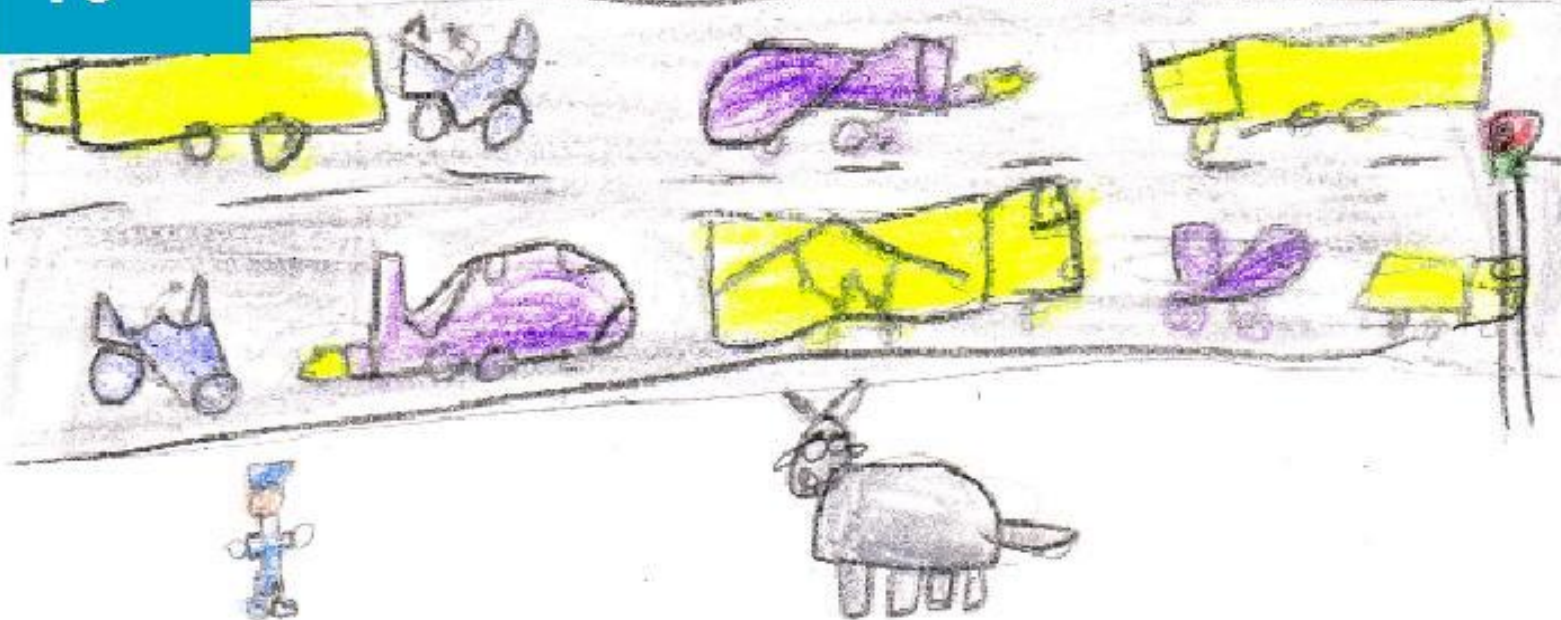
• un día a mamá de Margarida decidiu que visitarían a avoa que vivía na cidade. como era moi longe viaxarían en avión.

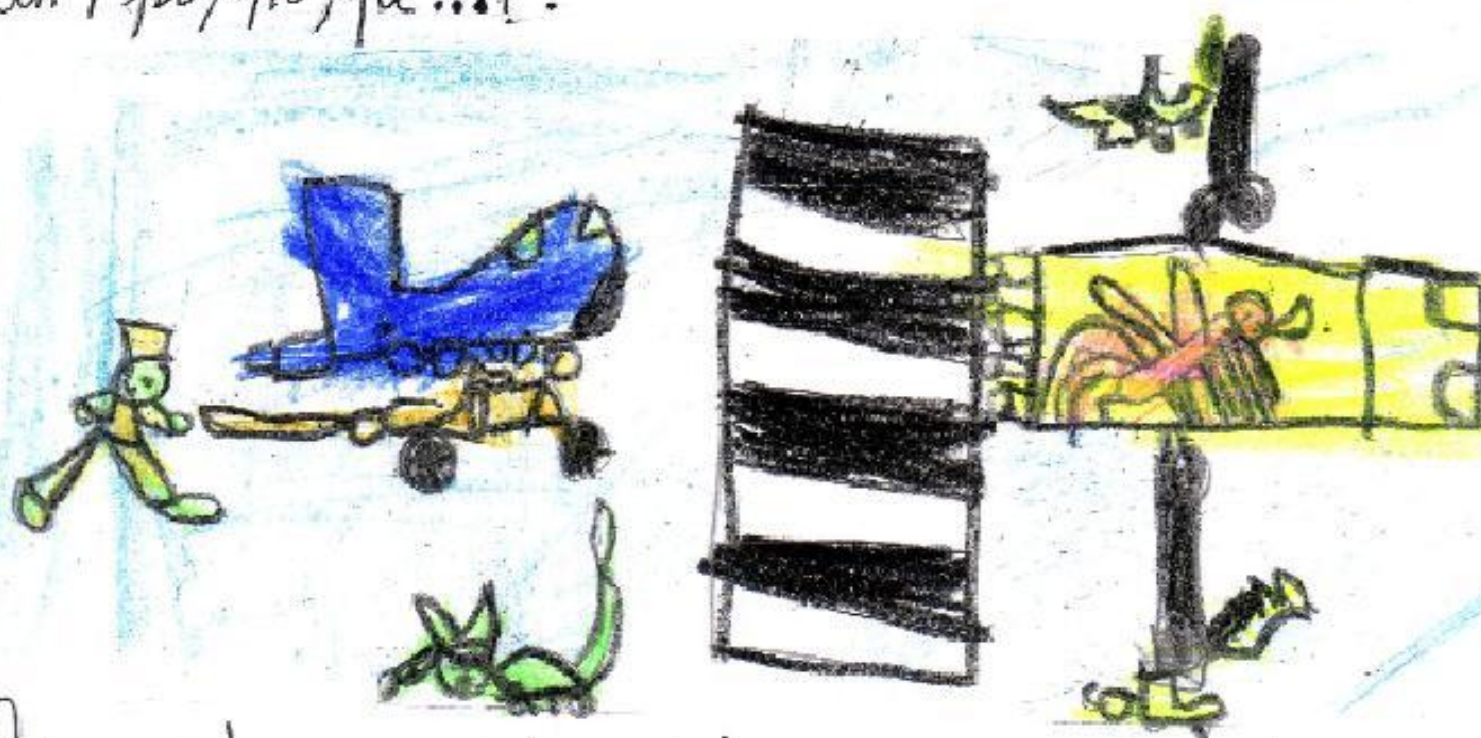
Fixaram as malaças, meteram a Bruno na su cestiva e marcharon cara o aeroporto. A viaça foi moi rápida.

Quando chegaron a casa da avoa esta púxose moi ledo. O can como era moi travoso, e non lle gustaba estar na casa lixeira.

Saí a rua, e quería cruzar! Que medo!, ¡cantos
ruído!, cantos coches, motos, camions...! e todos lle pu-
ban ¡pi, pi, pi...!

Rapidamente chegou o garda
berrardolle. Tes que pasar polo
paseo de peóns e agardar que se poida
o semáforo en verde!

• Bruno non sabia que lle estaba
 dando. nese momento chegaron
 Margarida que estaba leiscando
 pediulle perdon ao garda e explicoulle
 que o can vivia nun paleo e ali non
 había semaforo.

• A nena e o can volveron para a casa da avoa e
 nunca mais saíu só pola rúa.

novos escritores

Cuatro grandes aventureros

por Brais Guitián, 2º E.S.O.

Puchi era un jabalí grande y robusto que vivía en un frío valle de valdeorras, junto a él vivían tres amigos suyos: Clara una ardilla lista y espabilada, Boyo un corzo bello y juguetón y Puri una liebre rápida y escurridiza. Todos los días salían los cuatro a dar una vuelta. Un día muy caluroso marcharon al bosque, cuando de repente vieron a una seta lloriqueando por que se llevaron a una amiga suya. Ellos se pusieron en la búsqueda de la seta. Buscaron por todo el valle, hasta que vieron unas pisadas de persona, sospecharon de que esa persona quién la cortó. Unos metros más adelante encontraron a la seta ya muerta, aún con esa tristeza continuaron con su paseo hablando de la ya muerta seta. Al llegar a un barrio denominado "barrio de la muerte", allí se encontraron con otro problema.

Escucharon a alguien llorar al otro del riachuelo, pero no podía cruzar, pensaron y pensaron; al corzo se le ocurrió una idea que trataba de echar un tronco sobre el riachuelo para pasar, ya en el otro lado vieron que se trataba de un jabalí herido por un lazo, se lo llevaron a casa, lo curaron y en un par de meses ya estaba bien, para celebrarlo hicieron una gran merienda que casi se mueren todos de lo que comieron más tarde lo completaron con café y chupito. Ya no hay más que contar colorí colorado este cuenta se ha acabado.

Reina del Bibeí

por Brais Guitián, 2º E.S.O.

Cuenta una leyenda que hace cientos de años a las orillas del río Bibeí iban los pastores de los pueblos de los alrededores con su ganado a pastar. Cierta día al pasar las cabras y las ovejas por una determinado sitio empezaron a dar grandes saltos y a mostrarse inquietas.

El pastor fue a mirar lo que ocurría y observó con sorpresa cómo en el fondo de una cueva estaba una imagen de la virgen con el niño en brazos. La cogió y la llevó a su pueblo dónde la depositó en la

Ro e May

por Diego, Héctor e Mónica, 2º E.S.O.

Romay é un rapaz que xoga nun equipo de baloncesto. Hoxe precisa mercar unhas zapatillas porque ten un partido moi importante. Entra nunha tenda e ve unhas que lle gustan pola súa cor dourada e os cordóns prateados. Só queda un par, o corenta e oito. Estupendo!!! É o seu número. Paga e marcha satisfeito da compra realizada. Ó chegar ó pavillón para xogar o partido, un amigo decátase do bonitas que son as zapatillas que asoman pola bolsa.

-Que chulas!!! Onde as compraches? Gustaríame ter unha iguais.

-Compreinas no "Zapato Veloz". A verdade é que gustaron en canto as vin, pero deste modelo só había estas segundo me dixo a dependenta.

Comezou o partido e xa case nos últimos minutos parecía que o empate sería o resultado final. A falta de dous minutos Romay meteu dúas triplas e dous puntos máis provocados por unha falta persoal. Foi a maneira máis rápida de gañar.

Ó acabar o partido for on celebralo. Todos comentaban a maneira rápida en que se desenvolveran os últimos minutos do partido. Romay xa tiña a súa conclusión. As zapatillas que mercara tiñan algo especial, como unha especie de maxia, facían que metese canastra tras canastra sen ningún esforzo, o que supoñía victoria segura.

iglesia, los vecinos le rendían culto, pero un día por la mañana observaron cómo la imagen había desaparecido. Había vuelto a su cueva original. Los vecinos ante este suceso comprendieron que la imagen de la virgen dónde quería residir era en las orillas del Bibeí, y así construyeron una pequeña y humilde ermita que la acobijase.

Así de esta manera se comenzó la construcción del magnífico santuario de Las Ermitas dónde se alberga la Reina y Señora del Bibeí.

Charolín e Mediasuela

por Alejandro, Brais e Vicente, 2º E.S.O.

Charolín e Mediasuela son dúas zapatillas de deporte que procedían de Castela - A Mancha, de aí o seu nome en castelán.

Ó chegar a Galiza tiveron un grave problema co idioma, pero a medida que ía pasando o tempo aprenderon moi ben o galego.

Un día pola mañá Charolín espertou a Mediasuela para ir xogar ó fútbol, pero esta non se daba espreguizado. Almorzaron as dúas xuntas leite con galletas e marcharon. Ó chegar ó campo de fútbol atopáronse con que non chegara ninguén. A razón... Charolín tiña o reloxo adiantado dúas horas, polo que Mediasuela botoulle a bronca por espertala antes de tempo e marchou ás bancadas a durmir un pouco mentres esperaba ós seus amigos.

Mentres, Charolín, que non tiña sono, comezou a xogar ó balón ela soa, mais nun descoido que tivo mandou o balón moi lonxe, indo parar ó río que pasa á beira do campo de deportes. Sen pensalo dúas veces, foi polo balón e meteuse na auga. Nese intre decatouse de que non sabía nadar e comezou a berrar coma unha tola.

Semellantes berros espertaron a Mediasuela que foi correndo a salvar á súa compañeira de fatigas. Sacouna a ela e mailo balón e levouna ata as bancadas para que se secase, descansase e se arrepujese do susto. Nestas están cando chegan os seus compañeiros, que as animan a xogar o partido para esquecer o mal rato pasado.

A chamada

por Iria Tato, 4º E.S.O.

Colguei o teléfono e nese intre fun a persoa máis desgraciada de toda a vida, xa que acababa de enteirarme que un accidente había acabado coa vida dunha amiga. Recordo como se fose hoxe, aquela voz chorando, mentres intentaba dicirme o sucedido. Sentínme mal por moitas razón a primeira foi polo que había pasado e a segunda foi porque pouco antes habíamos discutido. A verdade o que nos levou a discusión foi unha tontería, supoño que todos me entendedes.

Cando recibín a noticia púxenme a chorar, a gritar, e non paraba de botarme en cara as cousas que lle dixera. Collín unha foto dela e púxenme a dicirlle que me perdoase, que non era a miña intención, que había sido unha imbécil, que o único que quería era saber que me perdoou, que iso non había pasado por min. Estaba desesperada, decía que me quería matar, que quería estar con ela... Supoño que ata agora non hai nada raro. Quedei durmida e o que non sei se foi exactamente un soño ou a realidade pero vina a ela coa roupa que leveba ese mesmo día dicíndome que me perdoaba

e que nunca olvidase que eramos amigas... Nese intre espertoume o teléfono, collino e escoitei a súa voz dicíndome que quería verme para ir dar unha volta. Foi entón cando me decatéi de que foi un simple pero angustioso pesadelo.

Sen título

por Diego Álvarez, 4º E.S.O.

Colguei o teléfono e eu, Diego Álvarez Tato era o gañador do concurso Euromillones, acabándome de tocar uns 14 millóns de euros, toda unha fortuna desexada por calquer cidadán de todo o mundo. Todo empezou por unha simple mensaxe a un teléfono da televisión que anunciaban o maior premio de todos os concursos. Pero o millor foi que eu niso non creía pero estaballe mandando unha mensaxe a miña noiva e equivoqueime nun número, que foi a mensaxe que mandei ó sorteo.

¡E con toda a sorte do mundo gañei o concurso e son rico! Agora son o maior accionista de Coca-Cola Company e vivo mellor co rei. Fixen o meu desexo de transformar a Santa Cruz nun pobo de verdade. Construín piscina climatizada, cancha de tenis, baloncesto, fútbol, fútbol sala... ¡Agora todo o mundo quere ir a vivir a Santa Cruz o mellor pobo do mundo! E así cambiei a miña vida radicalmente, sen esquecerme dos meus amigos de verdade.

Outro sen título

por María José Álvarez, 4º E.S.O.

Descolguei o teléfono e era a miña irmá, chamaba para dicirme que ó final non podería vir ó pobo nas vacacións de Semana Santa, porque non lle deran os días libres no traballo. A noticia sentoume coma un xarro de auga fría, levaba tempo esperando que chegar a a Semana Santa para poder vela e contarlle todo o que me acontecerá dende que non nos viamos, que era moito tempo, tres meses, iso é moito para alguén que se quere moito e que están desexando verse. Comezaron as vacacións, sabía que non ían ser as mesmas se ela non estaba conmigo. Non tiña ánimos para facer nada, nin de saír a ningún sitio, todos os planes que tiña esfumáronse no momento que recibín aquela chamada de teléfono. Pero o día seguinte todo cambiou, espertei e case me da algo, cando me levantei o cuarto de baño vin que na habitación do lado había alguén durmindo, era a miña irmá, chegara de madrugada, os meus pais foron buscala á estación, tamén viñera o noivo, nunca vou esquecer esa sorpresa. A miña irmá fixo o imposible para poder vir pasar as vacacións connosco.

Unha lenda

por Flavio Rodríguez, 3º E.S.O. B

Había unha vez unha anduriña que foi buscar axuda para facer un niño. Preguntou polo bosque e só unha ave o quixo axudar, esa ave era un merlo. O merlo que fora con el que o axudaba. O merlo colleu paus, musgo, etc para facelo. Díxolle á andoriña que fixera como estaba facendo el, e a andoriña non atendía e dicíalle "xa o sei, xa o sei". O merlo fartouse e marchou. A andoriña non sabía como facelo e colleu a metade que tiña feito o merlo e puxoa contra unha parede. É por iso que o niño da andoriña é así.

Outra lenda

por Almudena Fernández, 3º E.S.O. B

Era un matrimonio que tiñan cinco fillos e non tiñan con que mantelos. O pai ía todos os días ao mar a pescar, pero con tan mala sorte que non pescaba nada. Un día presentouse un señor e díxolle:

- Se me das a primeira prenda que saia a recibirte cando chegues a casa, terás pan para ti e para a túa familia para toda a vida.

Entón el como sempre saía a cadala a recibilo contestoulle que sí. Aquel día con tan mala sorte saíu a recibilo o fillo máis pequeno, e el cando chegou a entrada e o viu sair a el, díxolle.

- ti non, ti non.

Pero o home non sabía que o señor era o demo. Cando días máis tarde, aquel señor apareceu por alí, decíndolle que tiña que levar aquela prenda, e o home cheo de dor, díxolle:

- É o que máis me doe no corazón.

o demo contestoulle:

- deixocho uns anos máis.

Logo o pai cando ía repartindo a comida por todos os seus fillos, a todos lle decía:

- toma tú fillo, toma tu fillo.

E a él decíalle:

- toma tú.

Un día o neno preguntoulle ao pai :

- ¿ por que a todos lles dis toma tú fillo, toma tú fillo, e a min me dices toma tú?

E o pai sen máis remedio, contoulle a verdade.

Entón o neno dixo que marchaba polo mundo en diante a buscarse a vida, e o pai díxolle que tal día tiña que regresar, porque que tiña que ser entregado aquel señor. E o neno contestoulle:

- non te preocupes ese día regresarei.

O neno marchou polo mundo a buscar a súa vida, e foi a dar a unha aldea na que se meteu de pastor. Un día cando estaba co rebaño, encontrouse cunha señora que lle deu unha gaitiña e lle dixo:

- esta gaitiña non a perdas nunca, e toca sempre que poidas.

Aquela señora era a virxe María. Despois cando tocaba a gaitiña o neno, todas as ovellas se puñan a bailar e cada vez máis engordaban. Os veciños do pobo asombrados polo que vían, preguntábanse haber que podía pasar e ían a vixialo. cando vían tan grande cousa eles tamén se puñan a bailar. Ó ver aquilo foron varios os veciños que intentaron botalo, e o neno como chegou o día que tiña que enfrentarse co demo, díxolle que marchaba. El como a virxe lle dixera que tocara a gaitiña sempre que puidera, cando chegou onde o pai, chegou tamén odemo e díxolle que chegara o momento. O neno pediulle que por favor lle deixase tocar unha peza. Púxose a tocar a gaita e o demo empezou a bailar encima do seu cabalo. Él tocou e tocou e o demo mentres bailaba díxolle:

- teño 365 anos e nunca oín outro tanto.

Cando rematou de tocar o demo pediulle que lle bolvera a repetir. Cando acabou a peza o demo díxolle:

- se acertas os anos que teño quedas en liberdade.

O neno contestoulle:

- tes 365 anos

como acertou deulle pan para sempre para el e para a súa familia.

Refráns

por Miriam e Flavio, 3º E.S.O. B

Con pan e viño aguantas o camiño

Deitarse cedo e cedo erguer, da saúde e fai crecer

En abril gruñe o xabaril no cubil

En setembro arden os montes e secan as fontes

Visitas e carne fresca, os tres días xa apestan

Se xea o día de San Blas, trinta xiadiñas máis

A envernia de San Juan quita viño e non da pan.

Alba de Vilalba

Hai moitos anos, nunha pequena vila da provincia de Lugo, vivía unha nena chamada Alba, no castelo do seu pai. Alba tiña un canciño que se chamaba Tucho, pero ela chamaballe Tuchiño. Alba tiña unha amiga que se chamaba Sara, que tiña unha granxa, con vacas, porcos, galiñas, poliños e un gato que se chamaba Roque.

Certo día, cando Sara foi ó monte por leña, volveu correndo pois dicía que había un galo enorme, que atacaba á xente. Pero enorme, como unha casa. A partir daquel día ninguén máis se atreveu a entrar no monte. Non podían ir por leña nin por piñas. Os cativos non podían ir xogar. Os homes non podían ir cazar. Aquilo non estaba ben. Así que os

homes da vila decidiron ir matar ó galo, e organizaron unha batida. Percorreron todo o monte, pero non viron nin as pegadas do galo.

Alba vía todo isto e estaba moi triste. Así que decidiu facer algo. Foi ó monte, en busca do galo. E atopouno. E si que era grande. Daba coa testas polas dos carballos. Ó chegar canda el, espetoulle: "Galo, ¿é certo que te gusta moito comer?", ó que o galo respostou "Ben certo é, ¿queres que te coma?". "Non", dixo Alba, "daquela ¿gústanche os doces e as larpeiradas?". "Gústanme" dixo o galo. Alba seguía o seu plan: "E cando comes moitos, enton, ¿doeche o bandullo coma ós cativos?" O galo alporizouse, "¡Non!, eu podo comer canto queira se que me pase nada". O galo estaba a caer na trampa... Alba dixo: "Entón propóñoche un trato. Eu traioche tantas larpeiradas como poidas imaxinar e ti telas que comer. Se cando as comas todas non che doe o bandullo, serás o rei da vila e todos deberemos darche sempre canto pidas, pero se ó rematar che doe, entón deberás marchar do monte e deixarnos vivir en paz". "Moi ben, dixo o galo, paréceme un trato moi fácil e saboroso".

Así que Alba apareceu na vila a carón do galo, e todo mundo botaba a correr o paso deles. Pero ela tranquilizounos. Esplicoulles o trato e empezaron todos a percurar cantas larpeiradas poideron atopar. Fixeron unha morea tal que pasaba por riba da casa do concello. O galo empezou a petar nos doces, nas roscas, nos biscoitos, nas piruletas, en todo canto había, inon daba feito!. Tardou catro días coas súas catro noites en comer todo, pero comeuno. Entón Alba preguntoulle ó galo se lle doía o bandullo e o galo tentou respostar, pero non puido. Abriu o pico, deixou saír un soprido, e morreu de fartura. O plan de Alba funcionou.

Todo o mundo berraba, cantaba, chimpaba, o pobo enteiro fixo festa, ata que alguén se deu conta do novo e grande problema. Empregar an toda a comida en facer as larpeiradas para o galo. Xa case se puña a chorar todo o mundo cando Alba deu de novo coa solución. "O galo está morto e cheo de cousas ricas, ¿por qué non o asamos e o comemos?". Fabulosa idea, asaron o galo e comeron todos varios días.

Agracedidos por telos salvado dos dous problemas, decidiron darlle á vila un novo nome en ecor-do da súa salvadora, e dende entón se lle chamou a Vila de Alba, ou **Vilalba**. E tamén dende aquela decidiron recordar o momento facendo a tradición de faltar galos ata matalos para despois comelos, e así hoxe temos os **capóns de Vilalba**.

Unha de lobos

por Jesús Carrera, 3º E.S.O.

Secundino viña da Media de ver unha tía que estaba enferma e traía con el o seu burro. Chegando á Raia viu dous lobos diante del e sentiu ruído: eran outros tres que viñan detrás. Os lobos subiron para o monte e viñeron a par del ata Casaio. Ao chegar alí, na praza do xogo dos bolos puxéronse lle os cinco diante del e xusto saíu o tío Bernardino dunha corte cun farol. Ao ver a luz os lobos fuxiron polas airas arriba. Secundino dirixíase a Rumiña, de onde el era, e aí chegar ao caborco do Pentón estaban alí outra vez os cinco lobos e fórono seguindo ata a entrada de Rumiña. Paráronse diante del e non o deixaban pasar. Entón el asubiou forte e viñeron os cans de Rumiña e os lobos marcharon. Así foi a historia que lle aconteceu ao meu avó Secundino.

A noite dos defuntos

por Almudena Fernández, 3º E.S.O.

Era unha noite de outubro. Había un matrimonio que estaban na súa casa. A eles habíanselles morto dous familiares ía moi pouco tempo. A noite dos defuntos presentáronselles eses dous familiares na súa casa en forma de fantasmas. Eles colleiron moito medo e saíron correndo da casa. Fora facía moito frío, pero para a casa non querían entrar porque tiñan medo. Entón sabían que había unha casa no medio do bosque, así que marcharon para alá. Cando chegaron alí metéronse dentro e fixeron lume para quentarse. A casa estaba ao lado dun río. Veu unha tormenta e o río comezou a crecer e a casa inundouse. A muller, que tiña moito medo de morrer afogada, púxose moi nerviosa, e cos nervios colleu un pau e matou ó seu marido. O marido convertiuse en demo e para vingarse dela converteuna en fada, que era o que el máis odiaba. Despois, cando xa estaban os dous convertidos ela pediulle perdón por habelo matado. El perdonouna e volveron a formar un matrimonio. Tiveron dous fillos. Un neno e unha nena. O neno era un demo e a nena unha fada e todos foron felices.

novas deportivas

Noticieiro deportivo

Grandes resultados, nesta tempada que remata, para as compañeiras e compañeiros que practican os diferentes deportes.

Fran (o de cuarto), que xoga como lateral no F.C Morenica de Ponferrada nos informa de que o seu equipo rematou segundo na liga provincial xuvenil de León. "Despois dunha liga tremendamente competida e emocionante, unha polémica decisión da Federación leonesa de fútbol afastounos da posibilidade de acadar o primeiro posto". En entrevista concedida a este reporteiro comentounos que o peor do ano foi a violencia que viu nalgúns campos dos afeccionados cara ós árbitros.

Alberto (o de cuarto), que compite en karate co clube Riverstone de O Barco, ven de proclamarse campión galego de katas en categoría xuvenil, ademais de vencer na liga escolar e no campionato provincial. Sen dúbida, unha boa colleita despois do duro traballo diario practicando os difíciles movementos deses "combates virtuais", que son as katas.

Vicente (o de segundo) leva un ano fantástico, tras triunfar no campionato galego de atletismo, na modalidade de salto de lonxitude, cun salto de nada menos que **5 metros e sesenta e cinco centímetros**. Como siga progresando teremos que coñecelo como o **home voador**. Agora viaxará ó sur de España para disputar o campionato nacional por equipos. Sorte.

Miriam (a de sexto) traballou duro este ano co seu clube de **atletismo**: o **Adas** de O Barco, e obtivo boas recompensas en forma de resultados deportivos, tanto, que este ano xa subiu de categoría, e tivo que correr con rapazas maiores que ela. No **campionato galego infantil** competiu en 3000m e 150m e acadou unha meritorio terceiro posto.

Polo demais, temos algúns compañeiros que xogan nas ligas comarcais de fútbol sala de Valdeorras e pouco a pouco esperan ir subindo de categoría ata acadar, se fora posible, a máxima división do fútbol sala nacional. Entre estes xogadores destacan **David Rodríguez, que xoga en 1ª comarcal, Elías, Carlos entre outros.**

En sexto de primaria **Javi e Johnny** son dúas firmes promesas deste deporte que xogan nas escolas deportivas de O Barco e que disputaron liga e copa con equipos de toda a provincia obtendo resultados moi bos.

Alba Dosouto (a de segundo) Outra loitadora, máis concretamente karateka do Riverstone, cinto marrón, que acadou a segunda posición no Campionato Provincial de Katas e a cuarta nos campionatos galegos. Ademais saca tempo para practicar a ximnasia rítmica e facer exhibicións desta modalidade deportiva en lugares como Allariz, Ourense ou O Barco.

Disque, disque

Hai rumores de que se pescou en augas territoriais de sobradelo un siluro de catro metros de lonxitude e cincuenta kilos de peso. Parece ser, que para sacalo da auga foron necesarios vinte rapaces e que teñen pensado cocíalo e facer unha cea para todo o pobo. Aínda non podemos confirmar a noticia, pero de ser certa, sería o maior exemplar que se pesca no mundo. Felicitacións para o afortunado.

Pode ser que este verán se tente conseguir un record guinness no noso concello. Rapaces do colexio tratarán de subir en bicicleta ata o porto de Fonte da Cova. Iso xa é difícil, pero non sería a primeira vez que se fixera. O que si que ten mérito é facelo como queren eles: marcha atrás e cos ollos pechados. Sorte e valor rapaces. Esperemos

que non baixen ata sobradelo do mesmo xeito, porque iso xa sería unha temeridade.

Comentan que aconteceu un suceso digno de ser reportado nesta crónica. Un compañeiro noso, moi afeccionado ó fútbol sala, sufriu un contratiempo tremendamente raro. Informámonos de que de tanto darlle patadas á pelota, esta fusionóuselle co pé, de xeito que agora unha das súas pernas remata con forma esférica. Os médicos aínda non saben como atallar este estrano problema. Desexamos que, mais cedo que tarde, poidan arranxar esta situación tan incómoda para el, e así lle permita continuar coa súa vida normal.

Outras novas: Retiradas

Nos últimos tempos téñense producido unhas retiradas da competición de grandes promesas do deporte galego.

Especialmente destacadas son as de **Diego** (o de cuarto), e a de **María José** (de

Casaio). O primeiro deles, canso despois de tantos anos de esforzo, deixou o seu club, a Morenica de Ponferrada, sen a súa principal figura. Segundo os medios especializados, esta baixa foi determinante para que o club non acadara a primeira praza na liga que ven de rematar.

María José deixou o deporte de competición cansa de que os soldos do atletismo non sexan tan elevados como os que cobran os futbolistas. En declaracións feitas a este reporteiro sinalou que "é inxusto que as atletas, que tantas horas adestramos ó día non poidamos facernos millonarias, mentres que os futbolistas dando catro patadas a unha pelota estean forrados".

El rafting

por María José Álvarez, 4º E.S.O.

El rafting, es un deporte que consiste en descender por los rápidos de los ríos en una balsa neumática. Se practica en grupo y no necesita ninguna condición física especial, excepto saber nadar.

El trayecto se hace en compañía de uno o dos monitores, que se colocan en la parte posterior de la embarcación para pilotarla. Su función es marcar el rumbo con el remo y dar las instrucciones necesarias al resto del grupo para avanzar río abajo.

El rafting es un deporte de equipo, donde todos los tripulantes de la balsa reman y orientan su peso de manera coordinada para recorrer los rápidos y mantenerse a flote.

La cantidad de personas que sube a cada balsa varía según su tamaño; un número estándar es de seis u ocho tripulantes. La dirección de los movimientos queda a cargo del guía, quien debe conocer al detalle cada parte del río y tener conocimientos de primeros auxilios...

Equipo necesario:

Chaleco: Debe ajustarse al cuerpo de forma cómoda y segura, para que no se suelte. Tiene que tener un sistema de seguros o broches fáciles de abrir; los que se atan con cintas y nudos no son confiables. La tela del chaleco debe ser resistente.

Casco: imprescindible, cualquiera sea la dificultad del río, ya que cumple la función de proteger la cabeza contra las rocas del lecho del curso de agua.

Calzado: por razones de seguridad es necesario que los pasajeros y el guía suban a la balsa con calzado. Pueden ser zapatillas, sandalias para río o botas de caña corta de neopreno.

Vestimenta: lo mejor son los trajes húmedos de neopreno, que aíslan del frío. En cualquier otro caso, es indispensable llevar una muda de ropa seca, ya que es casi imposible no mojarse.

Remos: Hay remos cortos para propulsar la balsa en estilo paddle (uno por tripulante) y dos remos largos, llamados también "oars" o remos centrales, utilizados por los guías.

Accesorios: Es recomendable que todas las balsas tengan remos de repuesto, cuerda de rescate, kit de reparaciones, inflador y flip lines. Siempre es recomendable llevar una crema protectora para el sol.

Última hora

Fran foi seleccionado co combinado do Bierzo, para ir xogar a Madrid un torneo no que participan equipos da categoría do Real Madrid, o Xetafe...

tecnoloxía

"A nova" aula de informática

Este curso recibimos con gran entusiasmo unha partida de ordenadores que viñeron a reemplazar ós vellos "cacharrros". Estes equipos antigos eran moi lentos, e non estaban preparados para utilizar un sistema operativo actual como Windows XP. Os novos, DELL Optiplex, veñen equipados cun procesador de última xeración, un Intel Core 2 Duo, 1 Gb de memoria RAM, grabadora de DVD dual de dobre capa, monitor TFT de 17", rato óptico e 4 portos USB útiles. Nestes novos ordenadores poderemos traballar con procesador de textos, programas de debuxo vectorial, editores de páxinas web, programas de maquetación para facer esta revista, etc.

Como todos os equipos son iguais, non teremos que preocuparnos de coller este ou aquel porque sexa mellor ou peor, e ademais, non é preciso usar sempre o mesmo porque agora os nosos datos se gardan centralizados.

Temos tamén unha nova impresora láser, moi rápida e potente, que poderemos utilizar todos, pero "con xeito".

Debuxo: Jennifer Alejandre, 1º E.S.O. B

Os blogs e os fotologs

Hoxe en día todo o mundo quere ter un pero, ¿que son?

O termo *blog* é a abreviatura de *weblog*, que ven de *compoñer web+log*. *Log* significa tronco, en inglés, e ó acoplarlle *web*, colle o significado de tronco de árbore na Internet. Nos troncos das árbores de certos parques, moitas veces aparecían inscricións feitas a navalla, referidas sobre todo a reivindicacións, bromas, ou amoríos. Unhas tras das outras ían quedando para sempre no sitio á vista de todo o mundo. Esta é a mesma idea dos *blogs*. Unhas páxinas onde calquera pode escribir o seu comentario, que vai quedando a continuación do anterior, e que todo o mundo pode ler. Deste xeito, o *blog* pódese converter nunha especie de punto de encontro ou comunidade, foro de opinións, consultorio de dúbidas, páxinas de homenaxe, etc.

Un tipo moi popular de *blog* é o *fotolog*. A idea é a mesma que a do *blog*, pero en vez de engadir simples comentarios, engadimos fotos comentadas.

Así, por exemplo podemos ter un *fotolog* das fotos da excursión dun grupo de amigos onde cada un deles vai poñendo as súas para que as vexan todos, ou fotos familiares para que as vexan os nosos tíos e primos que viven lonxe, etc. Para crear un *blog* ou un *fotolog* non hai que ter grandes coñecementos de informática nin de Internet, calquera o pode facer. E ademais é de balde.

Botádelle unha ollada a estes *fotologs* e animádevos a facer o voso.

Esther: www.fotolog.com/la_loki_gatita

Lorelai: www.fotolog.com/lore_13

Natalia: www.fotolog.com/natalia_aries187

Kico: www.fotolog.com/kico_69

Diego: www.fotolog.com/tucho_lume

David: www.fotolog.com/virus_00

Santi: www.fotolog.com/santi_dpc7

Leti & Iria: www.fotolog.com/leti_iriag1

Google crea un software para traballar sen conexión á Internet

por Esther, Lorelai, María Luisa e Natalia, 3º E.S.O.

Nun futuro próximo, o buscador google permitirá acceder ó calendario, ó correo electrónico e noticias, con conexións lentas ou nos lugares máis remotos do mundo.

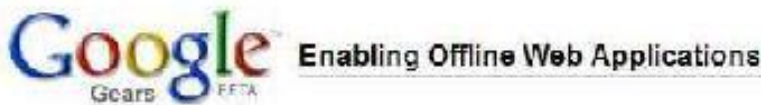
Incluso nos avións, trens e outros medios de transporte, poderase traballar con este buscador. O que de verdade asombra á xente é que será gratuito en todo o mundo.

Esta tecnoloxía chamada "google gears" estará dispoñible gratuitamente como un software "de

código aberto", quere dicir que outro programadores poden usalo para os seus produtos.

Jeff Hubert anunciou que a web é grandiosa pero no traballa moi ben cando non hai conexión á Internet.

Google está sendo un dos maiores rivais de Microsoft. Neste proxecto traballan, Opera Software e Mozilla, a maior alternativa a Internet Explorer.

This is an early release of Google Gears (BETA). After installation, please pay attention to the warning dialogs and grant access only to websites that you trust.

More Information

Google Gears (BETA) is an open source browser extension that enables web applications to provide offline functionality using following JavaScript APIs:

Store and serve application resources locally

Install Google Gears (BETA)

for Windows

System requirements:

- Windows XP/Vista
- Firefox 1.5+ and Internet Explorer 6.0+

Google Gears (BETA) is available for [Windows](#), [Mac](#), and [Linux](#)

Microsoft presenta o seu novo concepto de ordenador

Acabouse iso do teclado, o rato e o monitor

Cando xa pensabamos que estaba todo inventado, chega Microsoft con outra volta de porca. O que según eles será o ordenador do futuro-presente é un ordenador que cambia por completo a maneira de interactuar con él.

O sistema basease en proxectar a imaxe sobre calquera tipo de superficie (eliminando a pantalla), sobre a que actuaríamos coas maos (eliminando teclado e rato). Ademais, incorporaría un xa completamente desenvolvido control por voz.

Ten o nome de Microsoft Surface, e incorpora unha tecnoloxía conocida dentro da compañía como Milan. Actualmente podese mercar por un precio que vai dos 5.000 ó 10.000 dólares, sendo un produto ó alcance de algunhas empresas. Como sempre, planease a súa inserción no mercado nos vindeiros cinco anos, prazo no que se achegará a prezos moito máis asequibles.

As súas principais características son que pode prescindir totalmente dos periféricos e cun pequeno aparato poderíamos transportar un completo equipo. Ademais, poderíamos interactuar directamente co que aparece na "pantalla", varias persoas poderían utilizar o ordenador ó mesmo tempo, e se traballa para que certo tipo de obxectos podan interactuar coa pantalla.

música, por favor

Músicas que curan

La música puede reportar beneficios notables para tu salud, o puede ser destructiva

¿Has estado alguna vez en un lugar asombrado del silencio que te rodeaba? Cuando pasa eso, estás muy pendiente y al tanto del sonido por lo extraño que resulta el estar sin él. Siempre oímos el zumbido de las máquinas, el trajín del tráfico, personas hablando... La moderna contaminación acústica es sutil, resulta inadvertida, y es más peligrosa de lo que nos damos cuenta.

La exposición que tenemos a la mayoría de los sonidos o ruidos nos causa irritación, estrés, y entre otras cosas problemas de salud, puede conllevar una pérdida de audición permanente. Resulta difícil eliminar el ruido. A menudo lo intentamos tapar con música. Si ésta te gusta, normalmente da como resultado menores problemas físicos.

Sabemos que las ondas del cerebro son modificadas por los sonidos. Las ondas beta del cerebro, que van de los 14 a los 20 hercios, son las más comunes. Concentraciones relajadas o consciencias lúcidas las conseguimos cuando las ondas presentes son las alfa, que son las que van desde los 8 a los 13 hercios. La música con unos sesenta compases por minuto, en especial la de Mozart, Bach o Brahms, desplaza la actividad del cerebro de las ondas beta a las ondas alfa.

Se llama el Efecto Mozart. Este tipo de música disminuye el estrés y aumenta la concentración. Un estudio hecho en Inglaterra descubrió que los estudiantes sacaban diez puntos más en un test para hallar el coeficiente intelectual después de escuchar a Mozart, sobre los que estaban expuestos al silencio "ruido blanco"⁽¹⁾ u otros tipos de música.

Algunos científicos sugieren que respondemos a la música por que nuestros cuerpos son rítmicos. Nuestra respiración, los latidos de nuestro corazón y muchas otras funciones corporales tienen un ritmo intrínseco.

Influencia en el comportamiento

Cierta música da vigor a las personas, mientras que otras melodías las calman. Algunas piezas pueden dar somnolencia o mantenernos despiertos. Los supermercados, los grandes almacenes, los directores de acontecimientos de masas utilizan la música para moldear la conducta humana. Podemos utilizar la música para hacer que la gente se mueva con mayor rapidez o de una forma más lenta, para incitarla a estar más tiempo de compras, para persuadirla a la acción, o para ayudarla a relajarse.

Otras investigaciones recientes vinculan la exposición a la música y las aptitudes mentales incrementadas. Einstein tocaba el violín y eso ayudaba a su subconsciente a resolver problemas. Muchas personas que sufren del insomnio descubren que parte de la música de Bach las ayuda a conciliar el sueño. La música popular de ritmo animado potencia la energía y la resistencia. Estos resultados no son nuevos.

Pero exponerse a música que a uno no le gusta causa efectos negativos, incluyendo la hipertensión sanguínea y el estrés. La mayoría de los adultos califican de ruido a las canciones que escuchan los adolescentes. Los cuales, a su vez, tienen una impresión negativa de la música que escuchan los demás. Existe una historia, un grupo de jóvenes que se reunían cada día junto a un 24 horas. No hacían nada malo, pero su presencia irritaba al dueño de la tienda y a los clientes. El propietario tuvo una idea. Hizo que se escuchase música clásica fuera de la tienda y los adolescentes desaparecieron rápidamente.

Martin Gardiner, de la Brown University, comprobó la relación entre los historiales de arrestos de los adolescentes y su grado de dedicación a la música a nivel culto. Gardiner descubrió que cuanto más relacionado estaba un adolescente con la

música, menor era su historial de arrestos. Los adolescentes con educación musical era menos probable que se metiesen en líos que los estudiantes que carecían de ella. Los que además tocaban un instrumento musical, tocaban en una banda o cantaban en un coro, tenían aún menos problemas con la ley.

Las tiendas al por menor han descubierto las ventas aumentan cuando ponen música popular relajante. Según parece, esta música calma a los compradores y los anima a pasar más tiempo en la tienda.

La música ligera de ritmo fácil tiende a ayudar a la gente a concentrarse por más tiempo, y aumenta su capacidad de memorizar hechos. Sin embargo, en algunas personas esta música tiene el efecto opuesto. Distrae, perturba a los que son más analíticos o más inhibidos que la media.

El tempo de la música religiosa induce una sensación de paz y ayuda a la persona a sobreponerse al dolor físico y emocional. En el extremo opuesto del espectro, el heavy metal el rap o la música marcial excitan el sistema nervioso e incitan a la gente a la acción dinámica o a la conducta agresiva. No es de extrañar que los pilotos de la guerra del Golfo escuchasen grabaciones de heavy metal antes de iniciar sus misiones ofensivas sobre el teatro de operaciones.

Se están haciendo estudios para determinar si la música puede curar o ser de auxilio para los problemas emocionales y para las personas con daño cerebral o con la enfermedad de Alzheimer.

Los efectos que los sonidos en otros aspectos de la naturaleza se conocen también desde hace siglos. En la India meridional, los campesinos creen que los suaves zumbidos de los insectos garantizan que la caña de azúcar brote sana. Se ha demostrado mediante experimentos realizados con extremo cuidado que las plantas crecen más deprisa cuando se toca música en los campos o en los invernaderos, especialmente melodías en la gama de frecuencias bajas, de los 100 a los 600 hercios.

El latido del corazón tiende a sincronizarse con cualquier pulsación del entorno. Con el rap existe la preocupación en cuanto a los efectos de los cambios de ritmo antinaturales en el cuerpo, en las emociones y hasta en el subconsciente de los oyentes. Los efectos a largo plazo son desconocidos.

La música influye en nuestra salud y comportamiento. Conociendo sus efectos, podemos usarla para nuestro beneficio.

Sugerencias Terapéuticas

Música para relajarse

- "Claro de Luna", de Debussy
- "Adagio", de Albinoni
- "Conciertos para oboe", de Vivaldi

Música estimulante

- "Marcha triunfal", de la ópera "Aida", de Verdi
- "Música acuática", de Haendel
- "Sueño de una noche de verano", de Mendelssohn
- "El lago de los cisnes", de Tchaikovsky
- "Marcha de pompa y circunstancia n.º 1", de Elgar

Música para dormir

- "Meditación", de la ópera "Thais", de Massenet
- "Nocturno", (varios) Chopin entre otros
- "Canción de cuna", de Brahms

Música para calmar la ansiedad

- "Las cuatro estaciones", de Vivaldi
- "Concierto de Aranjuez", de Rodrigo
- "Sinfonía Linz", de Mozart

(1) El ruido blanco es simplemente sonidos aleatorios de bajo nivel. Ejemplos de él son el ruido estático de la radio, el agua corriente,...

cumpre 250 anos

Mozart naceu o 27 de xaneiro de 1756 en Salzburgo (Austria) sendo o último fillo de Leopold Mozart e de Anna María Pertl. Foi bautizado cos nomes de Johannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus Amadeus Mozart.

Wolfgang e a súa irmá Maria Anna (Nannerl) foron os únicos sobreviventes dos sete fillos que tivo a parella.

Ámbolos dous nenos amosaron asombrosas facultades para a música, ós catro anos practicaban con clavicorido e compoñían pequenas cancións e minuetos; os seis, tocaban con destreza o clave e o violín, podían ler música a primeira vista, e tiñan unha memoria prodixiosa e inesgotable capacidade para improvisar. Como seu pai era músico na corte do príncipe arcebispo de Salzburgo de seguida se ocupou da súa educación. O seu proxenitor pensaba que a súa filla e o seu fillo eran un milagre que el tiña que cultivar, polo tanto, decidiu exhibir os seus dotes musicais ante as principais cortes de Europa

O 12 de xaneiro de 1762, comezou un periplo de tres anos e medio que levou á familia enteira cara ás principais cidades europeas; Munich, Viena, París, Londres... En 1769, Wolfgang gañou en Salzburgo

a primeira praza de mestre de concertos e financiouse unha viaxe de estudos a Italia onde foi admitido como compositor na Academia Filharmónica de Bolonia, considerada o centro de erudición musical da época. Aínda realizou unha segunda viaxe a Italia, para asistir ó estreo da súa ópera "Ascanio en Alba".

En 1771 regresou coa súa familia a Salzburgo, onde se atoparon coa morte do arcebispo Von Chattenbach, gran befeitor e consentidor das viaxes dos Mozart. O seu posto foi ocupado polo conde Colloredo, quen trataba aos seus músicos coma era normal na época, coma serventes da súa Corte. O mozo afeito ós aplausos e agasallos de toda Europa non entendía o trato que recibía do seu xefe e intentou conseguir traballo en Viena, sen éxito, polo que planificou unha viaxe a París para resolver os seus problemas laborais.

Neste momento abandonamos a vida de Nannerl Mozart, quen a pesar de ser tan nena prodixio coma Wolfgang, tivo que dedicarse "ós traballos

propios do su xénero” e non volveu a ter contacto coa música ata que quedou viúva e tivo que dar clases particulares.

En 1777 Wolfgang parte cara París acompañado da súa nai, fan unha escala en Munich, onde se namora de Aloysa, filla maior da familia Weber e irmá da que con tempo sería a súa dona. Na capital, Mozart é recibido con frialdade, xa non é un neno, é un mozo, e nin se comporta como tal nin a ningún lle interesa ofrecerlle traballo. Ao ano seguinte morre a súa nai e decide volver a Salzburgo.

De volta na cidade, comeza unha etapa de composicións variadas a petición do seu projector entre as que salientamos a “Misa da coroación” e “Idomeneo, rei de Creta”, a súa primeira gran ópera. O servilismo ó que se vía sometido levou a Mozart a abandonar o seu posto e a vivir coma un profesional libre en Viena; era o ano 1781.

Nesta cidade traballou compoñendo para o emperador Xosé II, dando clases particulares e organizando concertos de abono, pero non conseguiu ningún traballo estable. Esta situación incomodouno con seu pai, quen tiña a teima de ver ó seu fillo ocupando un cargo de “funcionario”.

Casa con Constance Weber con quen tivo seis fillos dos que sobreviviron dous, Karl Thomas e Franz Xaver Wolfgang. Os primeiros anos da súa nova vida foron un éxito tanto laboral como persoal, pero quizais a irregular educación deste xenio da música non foi a ideal para preparalo para a vida de a pé. Pronto chegaron as penurias económicas e os problemas dentro do matrimonio, porén Mozart non deixou de compoñer, e por certo, acostumaba facelo sobre unha mesa de billar, xogo ó que era gran afeccionado.

En 1791, ano da súa morte, Mozart cumpría dez anos asentado en Viena. A cidade que o acollera con tanto entusiasmo buscaba agora novos ídolos e o compositor xa non contaba co aprecio da corte. A masonería, á que Mozart pertencía, era perseguida nestes momentos, feito que complicou a súa vida e xa arruinado planificaba instalarse en Londres como fixera o seu amigo Haydn. Deste derradeiro ano son dúas das obras máis coñecidas do noso protagonista, así que imos pararnos un pouco. Son “A frauta máxica” e o “Réquiem”.

No mes de xullo Mozart recibiu un encargo moi ben pagado, a través dun mensaxeiro, do conde Franz Walsegg-Stuppach (persoaxe que adoitaba encargar obras a outros compositores para estrealas co

seu nome). Tratá base dun Réquiem para estreir no funeral da súa esposa.

En agosto contacta co cómico Emmanuël Schikaneder a quen Mozart coñecía por ser tamén masón e comezaron a traballar nesta ópera con diálogos falados que reflexa ritos e ideais masónicos e esotéricos, abandonando a misa de Réquiem.

Moito se ten falado da morte deste compositor desde que Milos DForman estreou a película Amadeus, pero o certo é que nin o asasinou o seu colega Salieri, nin o envelenou un esposo adoecido de celos, nin a masonería por ter desvelado segredos; Mozart morreu dunhas febres reumáticas que arrastraba dende a infancia. O Réquiem foi rematado polo seu alumno Franz Süssmayr a petición de Constanze, por medo a ter que devolver os cartos xa cobrados. O 14 de decembro de 1793 o propio conde Walsegg dirixiu a representación do “seu” Réquiem no convento Neukloster de Viena.

Tamén o seu enterro foi romantizado e se pensa que o enterraron nunca fosa común sen familiares nin acompañantes ppor non ter cartos; pois o certo é que nese momento, en Viena, enterrábase a todo o mundo deste xeito e se lles cubría con cal viva para evitar enfermidades e epidemias contaxiosas, polo tanto só os enterradores podían estar no cemiterio. Mozart non foi unha excepción.

En só trinta e cinco anos de vida compuxo unhas 800 obras entre as que sobresaen as sinfonías, os concertos para diversos instrumentos, as sonatas, os cuartetos e as óperas. Salientamos estas últimas “O rapto no serrallo”, “Cosí fan tutte”, “Don Giovanni”, “As vodas de Fígaro” e “A frauta máxica”.

Wolfgang Amadeus Mozart

cinema de balde

De seguido, críticas cinematográficos dos filmes visionados no marco das materias ou das conmemoracións.

Quero ser como Beckham (Bend it Like Beckham) 2002, Gurinder Chadha

Actores e actrices

Keira Knightley, Parminder Nagra, Jonathan Rys Meyers, Archie Panjabi, Ameet Chana

Sinopse

Jasminder (Parminder Nagra) é unha rapaza pakistani que vive en Londres. A súa grande paixón e o seu soño é xogar ó fútbol, pero a súa familia quere para ela un futuro dentro da tradición hindi, o cal implica casar cun home da súa raza e relixión, e non facer cousas de homes, como xogar ó fútbol. A súa vida cambia cando coñece a Jules (Keira Knightley), unha rapaza que xoga ó fútbol nun equipo da liga feminina. Ela presentarlle a Joe (Jonathan Rys Meyers), o adestrador, tentará convencer ós pais de que a deixen xogar, xa que ten moito talento. Os problemas xorden cando empeza a xogar en serio, tendo que ocultarlle ós seus pais mesmo que vai xogar un partido á

Alemaña.

O filme amosa os problemas dos mozos obrigados polas súas familias a vivir respetando unhas tradicións que xa non son as deles, mesmo por riba dos seus dereitos como persoa, e como as mulleres son tratadas en inferioridade de condicións en algunhas culturas.

Gustoume moito a película aínda que nalgún momento deume moita pena a rapaza, xa que debido á súa cultura e relixión impedíanlle facer cousas tan sinxelas como xogar ó fútbol. Gustoume moito a actitude da rapaza, xa que actuou dun modo correcto, porque todo o que facía era porque de verdade lle gustaba, e durante toda a película demostrouno.

A actitude dos seus pais, desde o meu punto de vista caracterizaría como unha actitude egoísta, xa que somente pensaban no "que dirán" e no mellor para eles, aínda que finalmente gustoume moito que recapacitasen sobre a súa actitude.

Iria Tato González, 4º E.S.O.

Fue una película muy interesante, ya que en ella se demuestra que un deporte que se dice que solo es para hombres, puede ser desempeñado por mujeres de igual o mejor forma. Y además se

refleja la igualdad de sus culturas, ya que todos son blancos o negros, indios o chinos se llevan bien y no existe ningún tipo de racismo. Ojalá esto ocurriera hoy en día. En definitiva, fue una película muy entretenida e interesante.

Leticia Soares Carbalho, 4º E.S.O.

Creo que los pensamientos y la actitud de los padres al principio no es la adecuada, porque, pensaban que las mujeres sólo podían desempeñar trabajos en casa, casarse y tener hijos. Además, que querían que su hija fuese una persona que no iba con ella.

Francisco Rodríguez Vidal, 4º E.S.O.

Osama (Osama)

2003, Siddiq Barmaq

Actores e actrices

Marina Golbahari, Arif Herati, Zubaida Sahar

Sinopse

En Afganistán, durante o réxime dos Talibán, unha nena de 12 vive na casa coa súa nai e a súa aboa; os homes da casa morreron na guerra contra a Unión Soviética. Como os Talibán non deixan traballar ás mulleres, morren de fame. A nai decide disfrazar á nena como un neno para que poida traballar e así poder comer.

Desgraciadamente, acabase descubriendo o engano e á nena, que se fai chamar Osama, é entregada como muller a un mulá, que a pecha nunha habitación cun candado, como a todas as outras que xa ten.

É un impresionante documento da opresión e a tolemia á que levan os integristas, sen importar de que cor sexan.

Esta película, por un lado gustoume moito, pero polo outro non, porque non me gustou iso de que as mulleres non poidan traballar, nin falar cos homes e tampouco o de ensinar a cara.

Eu pensaba que as mulleres non podíamos traballar, que era mellor, que mentres nos quedabamos na casa os homes ían traballar, pero esta película fíxome comprender que non é así.

Andreia Rodrigues Pinto, 2º E.S.O.

Fue una película interesante porque no todos sabíamos lo que pasaba en el resto del mundo. Aunque no es normal que en un país le quiten todos sus derechos a una mujer y dejarla siempre bajo una casa que apenas pueda salir y a los hombres hacer lo que les de la gana. Tanto mujer como hombre tenían que tener los mismos derechos y mismas obligaciones, pero como en este país, como no es un país desarrollado, pues cree como en la antigüedad, que hay diferencias entre los hombres y las mujeres.

Elías Bouyoucef, 3º E.S.O.

United 93 (United 93)

2006, Paul Greengrass

Actores e actrices

J.J. Johnson, Gary Commock, Polly Adams, Trish Gates

Sinopse

O 11 de setembro de 2001 2 avións comerciais impactan contra as torres xemelgas no World Trade Center de New York City, causando o atentado máis terrorífico e importante da historia. Un terceiro avión estrélase contra o pentágono, e un cuarto, da compañía United Airlines, destinado a lanzarse contra a Casa Branca, cae nun campo, tras amotinarse o pasaxe e a tripulación, morrendo todos, pero salvando, miles de vidas.

Escalofriante relato (real) de cómo os pasaxeiros vanse dando conta de que van morrer e de como se organizan para tentar deter ós terroristas.

Elephant (Elephant)

2003, Gus Van Sant

Actores e actrices

Alex Frost, Eric Deulen, John Robinso, Elias McConnell

Sinopse

Abril de 1999. Instituto Columbine en Jefferson, Colorado. Eric e Dylan son dous rapaces desacougados co colexio, os compañeiros, as súas familias e a vida en xeral. Grandes afeccionados ás armas de fogo e ós videoxogos violentos, deciden poñer fin ás súas patéticas vidas levando á realidade o que tantas veces fixeron na consola. Matar. Cárganse de armas automáticas e explosivos e realizan unha masacre que pasou á historia como a mais grande traxedia nun centro escolar americano. Mataron indiscriminadamente a compañeiros, profesores e todos os que se lle puxeron por diante.

O filme realiza unha reconstrución dos feitos reais que conmocionaron a toda a comunidade e retomaron a reflexión sobre a posesión de armas de fogo nos Estados Unidos de América.

celebracións

Día da paz

O día 30 de xaneiro conmemorouse o día da Paz, e os alumnos e alumnas de primaria fixeron un pequeno festival. Os de secundaria fixeron un concurso de debuxo, no que tiñan que representar un símbolo da paz adornado da maneira que mellor lles pareceuse. Os gañadores foron **Ismail Bouyoucef** no primeiro ciclo e **Natalia Martínez Calvo** no segundo.

O DIA DA PAZ

O día 30 de xaneiro celebrámonos o día da Paz no noso colexio. Cada curso preparou unha pequena representación na que interpretábase un conflito, primeiro resolvíamolo de maneira incorrecta (pelexiándonos, insultándonos...) e despois de forma correcta (avisando a nosa profe para que nos axudara a resolvelo falando tranquilamente).

Os menos/as de primaria fixemos unha muralla pegando cada un boneco coa nosa foto nun mural.

Os menos/as de secundaria foron uns textos recordando á profe Palmi; e por último entre todos los/as menos/as e profes de primaria cantamos unha canción titulada: "1. muralla" collidos todos da man.

Magosto 2006

Por Natalia Martínez, 3º E.S.O. B

O día 10 de novembro fixemos o magosto no cole-xio de Sobradelo. Saímos á unha a comer, máis pronto que outras veces. Canado acabamos fomos ó patio. Alí organizábanse grupos de catro xogadoras/es, pero neste caso só houberon rapaces que concursaban. Os rapaces ían pasando por catro xogos diferentes. No campo de fútbol estaba Alfredo que era o xuíz da billarda. Chegaba a pasar a metade do campo. Na petanca estaba Miguel. Tamén se xogou a insertar ferraduras nun pao e outro xogo consistía en lanzar disquetes que xa non valían e achegalos o máis posible a un cono. Os que non xogaban dispoñíanse a facer fotos ou a ver como os outros concursaban.

Despois de acabar xogamos totalas clases a tirar dunha corda e e conseguir que un pano atado nela pasase por unha liña para ganar. Despois repartiron Coca-Colas e as castañas asadas. Case todos rapaces facían conos con periódico para meter nel as castañas. Xa case era hora de volver para a casa. Gañaron Joel, Alberto, Xoel e Fran e deron-lle o premio que consistía nunha muñequera.

Despedimonos de todos e montamos no autobús para ir a casa.

A min gustoume moito aínda que non xoguei a nada. Para min foi un día diferente.

Día das letras galegas

Este ano, ademais do xa tradicional maratón de lectura, Santi Prego, coñecido actor, visitounos e contou dramatizadamente unha serie de contos, algúns tradicionais, outros xa non tanto.

Primeiras Comunións

O día 27 de maio recibimos a Primeira Comunión 10 nenos e nenas do noso curso, foi para nos un día moi especial e bonito. Estivemos todos moi contentos. As nenas todas con vestidos brancos ou marfil, todos largos e con diademas de flores na cabeza. Os nenos ían de traxe azul ou branco. Ó empezar a misa, Lola presentounos un por un e nos dicíamnos: " aquí estoy". Durante a misa cada un leu un pouquiño e aínda que estábamos nerviosos, saíunos bastante ben. Despois levamos as ofrendas: pan, viño, o catecismo, a Biblia, un xoguete,... Tamén cantamos moitas cancións á Vírxe María. O momento mais especial foi o da Eucaristía xa que recibíamnos por primeira vez a Xesucristo. Cando acabou a misa sacamos fotos cos nosos familiares e amigos, tamén con don Juanjo e coa profe. Por último, fomos a comer en casa ou nun restaurante coas nosas familias e recibimos regalos moi bonitos. Todos pensamos que foi un día maravilloso. Agora desexámoslle a Adri, que a celebrará este verán, que todo lle saia ben, como a nos. Dani Gil xa a fixo o verán pasado así que ...como foi tan adelantado, xa o felicitamos en setembro pasado.

Entroido 2006

Este ano celebramos 3 concursos, e os seus gañadores foron os seguintes:

Concurso de Carautas:

- 1º Premio: Pedro Silva, 1º E.S.O.A
- 2º Premio: Marcos Prieto, 3º E.S.O. A
- 3º Premio: Diego Vidal, 1º E.S.O. A

Concursos de disfraces:

- 1º Premio: Ismael Bouyoucef, 1º E.S.O. A
- 2º Premio: Elías B. e Santi C., 3º B e 4º
- 3º Premio: Adrián Blanco, 3ª E.S.O. A

Concurso de postres:

- 1º Premio: Irmaos Morgado, 1º E.S.O.
- 2º Premio: Diego Álvarez, 4º E.S.O.
- 3º Premio: Non houbo

Entroido

¿ De quen son estes ollos?

Letras galegas

Magosto

Nadal

Comunións

excursións

Abultada derrota do Celta diante do Mallorca

A viaxe que fixemos este ano para animar ó Celta fronte ó Mallorca rematou en decepción, despois de presenciar como o resultado final era de tres a cero en contra.

O Celta, que viña de gañar ó Deportivo na xornada precedente,

non tivo opcións diante dun rival que está completando un final de liga perfecto.

Aínda así a afección respondeu a tope e encheu o estadio tratando de dar ánimos a uns xogadores que terán que dar todo o que teñen dentro para evitar o descenso.

O mellor da viaxe foron os bocatas de xamón que comimos á volta na estación de servicio da Cañiza.

Aventura en Bembibre

O pasado 6 de xuño un grupo de 55 rapaces e rapazas e sete profesores do colexio se desprazaron ata á vila de Bembibre para vivir unha aventura inesquecible. A súa idea era percorrer un circuito de cordas e lianas que, ancladas nuns carballos centenarios de preto de "100m de altura", os transportarían ás selvas africanas onde o home mono, Tarzán, era o rei.

Unha vez alí as cousas foron peor do que esperabamos porque os medos, o vértigo e o gran esforzo que supuxo o percorrido se cebaron nos participantes.

Aínda así, todos rematamos a actividade con éxito e puidemos voar entre as polas das árbores, deslizarnos por tirolinas infinitas ou saltar ó vacío simulando o puenting.

Houbo tamén quen se transformou nunha especie de Guillermo Tell, apuntando co seu arco a unha mazá situada na cabeza dun amigo, e quen correu entre os bosques buscando pistas ben escondidas entre a maleza.

En definitiva un día moi especial que todos espere-mos repetir pronto.

Vía Nova

Entre os días 20 e 22 de abril o alumnado de Cultura Clásica realizou unha viaxe de estudos, organizada polo CPI Tomás Terrón Mendaña de Carballeda de Valdeorras e o IES Lauro Olmo do Barco de Valdeorras, que tivo como eixo central a chamada "Vía Nova" romana. A Vía Nova é a antiga calzada imperial da Vía XVIII, que serviu de nó de comunicación principal entre dúas urbes da época romana como foron Asturica Augusta (Astorga) e Bracara Augusta (Braga) atravesando a Comarca de Valdeorras, tendo por tanto o seu estudo unha grande importancia histórica, cultural e artística. Esta calzada romana deixa o seu ronsel en numerosos restos arquitectónicos como pontes, miliarios, etc., pero tamén atravesa espazos que hoxe son parques naturais como o do Xurés ou o da Serra da Enciña da Lastra.

Ao longo da viaxe fixéronse pequenas paradas na Rúa, Trives, Alto da Cerdeira e Xinzo até chegar a Bande onde visitaremos o campamento romano de Aquis Querquennis e o Centro de Interpretación. A visita foi guiada polo arqueólogo Santiago Ferrer, especialista na Vía Nova. De Bande partiuse para Lobios até a Serra do Gerés/Xurés onde percorremos parte do Itinerario da Vía Nova. Á tardiña chegamos a Braga, a

Bracara Augusta romana, fin do itinerario da Via, e curiosamente o hotel onde nos aloxamos levaba este mesmo nome: Bracara Augusta.

Ao día seguinte visitamos a cidade de Braga, especialmente aquelas partes relacionadas coa cidade romana e tamén fomos ao famoso parque do Bom Jesus, desde onde se contempla unha fermosa panorámica da cidade.

O domingo saímos pola mañá cara a Guimarães, cidade histórica onde din que se fundou Portugal. Alí visitamos, o "Museu Arqueolóxico Martins Sarmiento" e o impresionante castelo que habitou en tempos o rei Afonso Henriques. Tras un pequeno refrixerio, partimos xa en dirección

Valdeorras, mais antes tomamos un descanso na cidade chamada polos romanos Aquis Flaviis, ou sexa, a actual Chaves.

Chegamos a Sobradelo á tardiña, algo cansos, mais coa certeza de ter vivido un anaco de historia.

Se queredes saber algo máis sobre esta aventura podedes visitar en Internet o Blog:

<http://alioitinere.blogspot.com/>

Porto

O día 11 de maio fumos todos os nenos e nenas de E.Primaria de excursión a Portugal.

Saímos moi pronto pola mañá porque íamos a O Porto e a viaxe era longa. Tivemos un problema cando íamos en Chaves porque Albert atopouse mal e houbo que deixalo hospitalizado. Pola mañá fomos a ver o aeroporto e o porto. Unha guía foínos explicando todo. Comimos nun parque moi bonito e xogamos alí nuns labirintos vexetais que había. Pola tarde estivemos no parque zoolóxico, vimos moitos animais: pitóns, morcegos, tigres,..etc. Tamén vimos un espectáculo de focas.

Antes de vir tomamos uns xeados e...¡volta para casa! Ah! En Chaves recollimos a Albert e a profe Maite que se quedara con él. Por sorte todo quedou nun susto.

Unha excursión impresionante

por Elías Bouyoucef, 3º E.S.O. B

Ola! Boas a todos e a todas! Vouvos contar unha excursión que fixemos o 25 de abril de 2007. Na nosa excursión cara a Ourense fixemos un montón de cousas, pero a idea principal era ir a ver o percorrido da Esmorga e ver unha obra de don Juan Tenorio.

A excursión foi moi divertida, saímos de aquí as 10:00 e chegamos alí sobre as 11:30. Ao chegar empezamos a nosa camiñata da Esmorga na que os nosos profesores nos foron explicando en que

consistía esta ruta (un camiño no que antes os personaxes dunha novela que leva o mesmo nome tiveron una gran aventura e quedou na historia galega) Pasamos por moitas rúas: dende a alameda ata as Burgas. Xusto despois de acabar esa ruta, algúns amigos máis eu fomos comprar uns bocatas para non ter fame que xa caíamos con ela. Comemos os bocatas e bebemos un pouco de auga e dende alí collemos o noso camiño cara o teatro. Chegamos ao teatro, esperamos un pouquiño e entramos a ver a obra de don Juan. A obra era interesante, un pouquiño simpática pero un pouco difícil de entender; ben aínda así saímos de alí contentos porque íamos ao centro comercial.

Ao chegar ao centro comercial os nosos profesores foron comer e nós andamos por aí á nosa bóla.

Cada quen comprou o que quixo e tamén fixemos o que quixemos. Algúns foron a unha tenda e tiraron con todo e tiveronos que botar de alí. Isto foi todo o que fixemos nesa excursión. Eu recomendaríavos que forades ver algunha obra de teatro. É moi divertido. Para rematar dígovos que eiquí estiveron os alumnos esperándonos ata as cinco e cinco para poder marchar todos xuntos. Un saúdo a todos/as boas vacacións e ata outra.

Villafranca del Bierzo

por Natalia, 3º B, Leti e Iria, 4º

Con motivo del IV Centenario de la fundación del Monasterio de la Anunciada, de las monjas Clarisas, os alumnos da ESO que asistimos as clases de relixión de excursión a Villafranca del Bierzo, el día 29 de abril del 2007. Visitamos a vila e os seus principais monumentos relixiosos:

-Iglesia de Santiago. Coa Porta do perdón para aqueles que por distintos motivos non poden chegar a Santiago de Compostela; e así acabar o camiño de Santiago.

-Iglesia de San Francisco.

-Colegiata.

-Monasterio de la Asunciada.

-Calle del Agua. Cos seus nobles edificios e emblemáticos. Esta excursión a Villafranca foi organizada polo departamento de Relixión coa maior parte dos alumnos de ESO que cursan esta asignatura.

Bembibre

Vía Nova

Porto

Villafranca

pasatempos

Sopas de letras

Look for ten objects from class

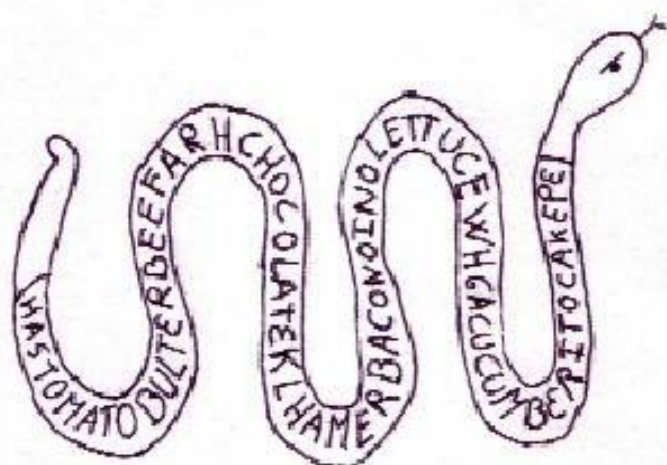
S	C	H	K	L	T	P	Y	D	M
C	O	M	P	U	T	E	R	X	M
H	K	O	L	E	R	N	Z	P	O
O	X	U	B	B	V	C	T	R	N
O	J	S	K	P	S	I	S	I	I
L	M	E	M	U	N	L	P	N	T
B	O	A	R	D	X	W	V	T	O
A	O	L	P	E	R	A	S	E	R
G	Q	U	L	S	R	T	R	R	A
X	P	E	N	K	O	L	P	Ñ	Y
T	R	O	J	P	Q	T	O	S	J

Atopa os nomes dos seguintes matemáticos:
Euclides, Thales, Pitágoras, Fermat, Gauss,
Bolzano, Newton, Leibniz, Cauchy e Euler

G	C	A	U	S	E	R	H	U	P
L	A	P	N	A	S	O	D	R	I
E	U	L	E	R	E	L	Y	A	T
U	C	O	W	O	L	Y	U	P	A
C	H	N	T	G	A	U	S	S	M
L	Y	A	O	A	H	W	M	I	R
I	L	Z	N	T	T	E	G	B	E
D	A	L	E	I	B	N	I	Z	F
E	R	O	T	P	I	T	A	E	A
S	A	B	N	I	Z	O	R	T	N

What's for dinner?

Look for eight names of food and drinks

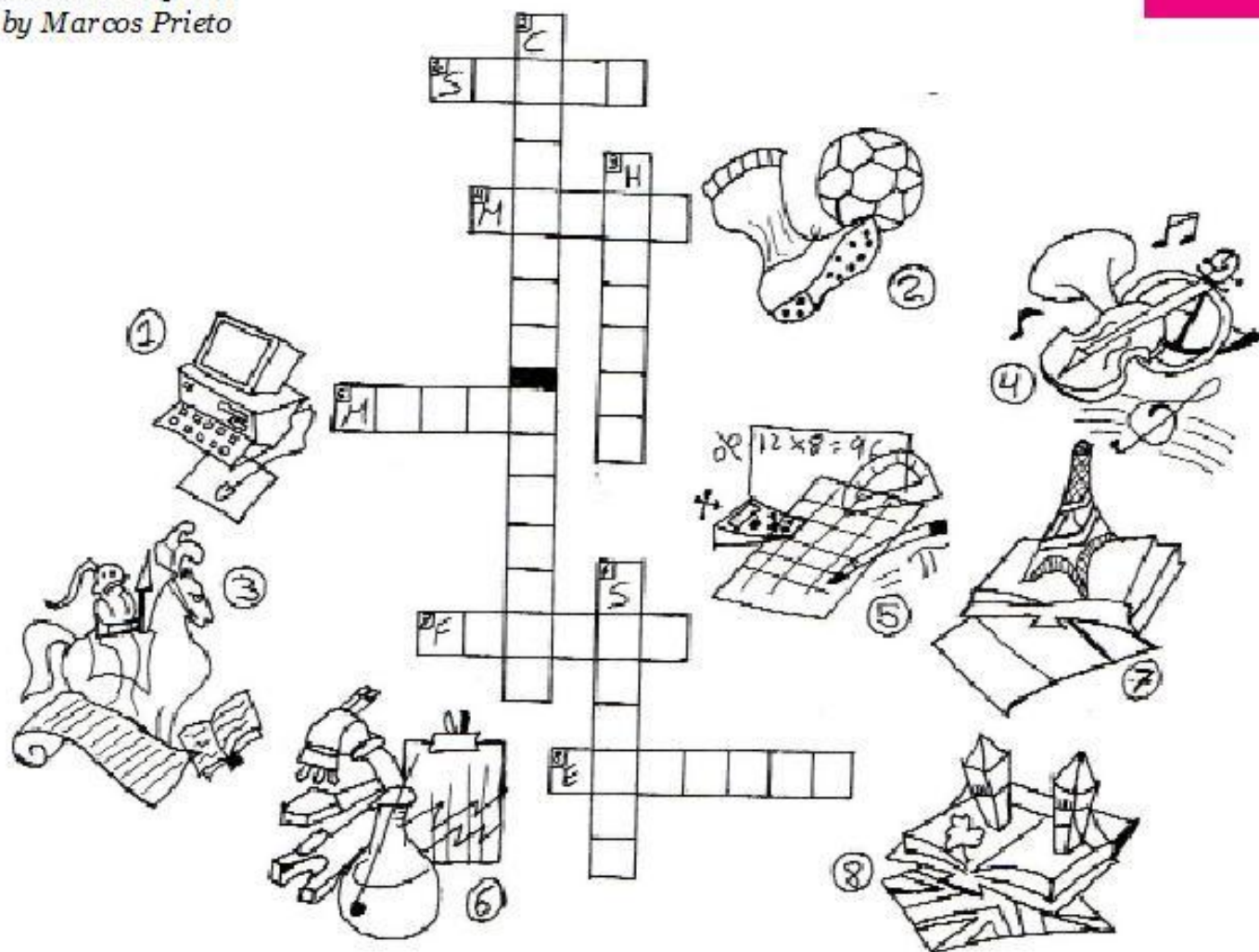

Sudoku

Resolve o seguinte Sudoku, poñendo os números do 1 ó 9 en cada fila, columna, e taboleiro 3x3

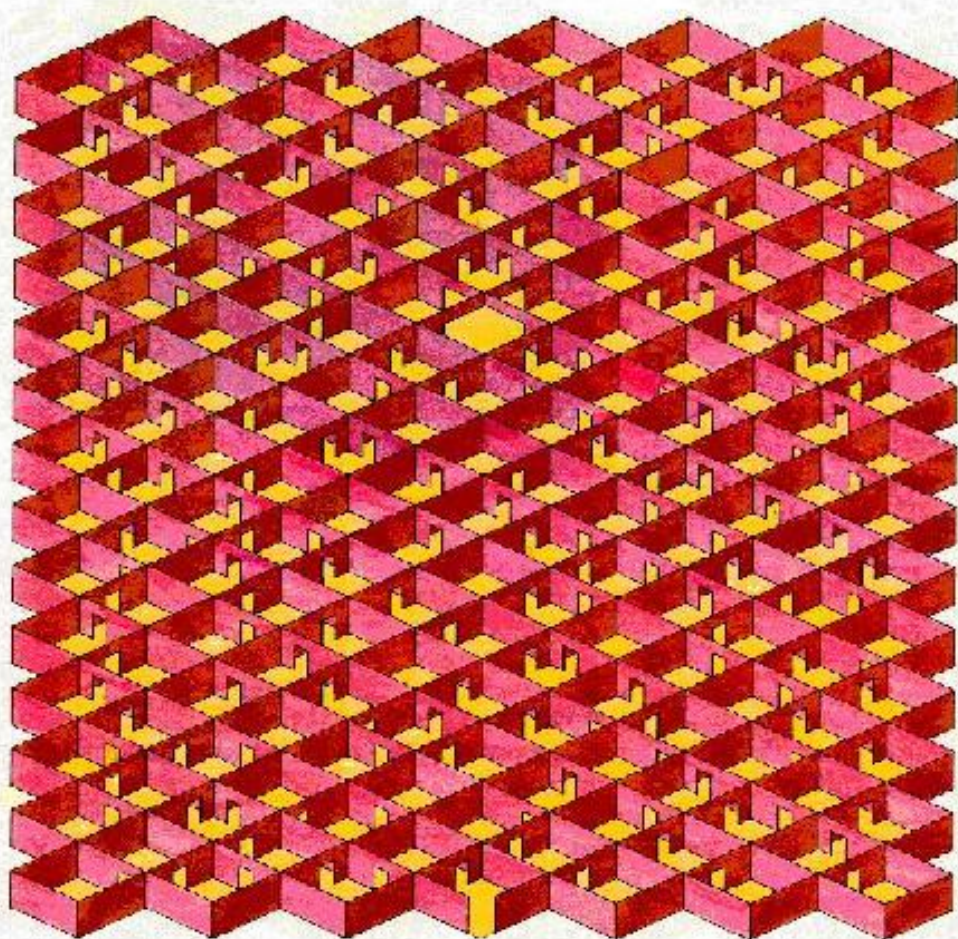
		6	3	7	2			
	9	2	1					
				5			8	
9					3			5
2		7				8		9
5			6					1
	8			3				
					5	4	9	
			4	9	1	7		

School subjects
by Marcos Prieto

Laberinto

Entra no laberinto e tenta percorrelo visitando a meirande parte das habitacións.

Máis sopas de letras

Por Pedro Amaro e Tiago Carvas, 1º E.S.O. A

Atopa os nomes de doce aldeas do noso concello:

Ricosende, Riodolas, Casaio, Casoio, Carballeda, Robledo, Santa Cruz, Bascois, Sobradelo, Pumares, Lardeira.

S	A	E	C	P	U	S	M	A	Z	A	N	I	N	L	M
A	R	B	D	F	G	A	B	F	G	H	Z	J	O	Q	P
N	I	I	H	M	L	C	A	S	A	I	O	X	Ñ	L	R
T	O	J	C	K	N	Ñ	C	A	S	O	I	O	V	O	A
A	D	I	S	O	P	Q	U	V	X	C	D	E	W	B	R
C	O	C	O	R	S	T	B	A	S	C	O	I	S	L	D
R	L	C	J	K	I	E	B	W	A	Z	N	X	Y	E	E
U	A	D	R	S	L	M	N	O	P	Q	Ñ	P	Q	D	I
Z	S	F	T	E	P	U	M	A	R	E	S	T	U	O	R
G	H	C	A	R	B	A	L	L	E	D	A	O	S	R	A

Atopa os nomes de doce froitos do outono:

Noz, laranxa, avelá, castaña, mazá, uva, landra, granada, kiwi, cakis, marmelo, tanxerina.

A	U	O	T	I	K	U	T	X	L	A	N	D	R	A	X
E	P	V	A	U	F	W	X	F	V	Z	U	P	V	T	L
G	L	H	A	L	R	C	Z	S	W	J	U	L	V	D	E
G	X	Q	N	O	Z	C	I	S	H	W	B	S	D	V	Q
R	N	C	I	J	R	U	Y	Q	M	A	R	M	E	L	O
A	P	E	L	O	Q	P	A	Y	T	Y	B	B	C	C	P
N	H	Z	B	A	I	Ñ	Z	E	M	E	T	A	A	T	F
A	O	C	C	W	R	R	K	B	E	Z	S	T	S	Y	O
B	Q	A	H	S	D	A	K	P	C	A	A	L	E	V	A
A	K	C	T	Y	H	G	W	Q	W	I	C	Z	Z	U	O
B	Ñ	I	G	R	M	Z	F	X	F	F	G	A	A	H	X
F	C	W	N	U	J	R	B	E	A	K	H	S	M	M	I
I	M	I	M	A	T	E	I	R	A	G	Ñ	H	L	L	M
C	B	K	C	V	D	B	E	A	Ñ	A	T	S	A	C	Z
H	R	T	A	L	W	J	A	Ñ	A	T	S	A	C	A	A
B	R	K	T	A	N	X	E	R	I	N	A	C	P	K	A

Adiviñas froiteiras

Por Joel Morgado e José David Regueiro, 1º E.S.O. B

¿Cal é a árbore macho que está no monte e só da femias? _ _ _ _ _

¿Cal é nome da froita que se orixina nas montañas de China? _ _ _ _

Di o nome do froito que ten moitos dentes _ _ _ _

¿Cómo se chama a froita vermella que por dentro en virutas? _ _ _ _ _

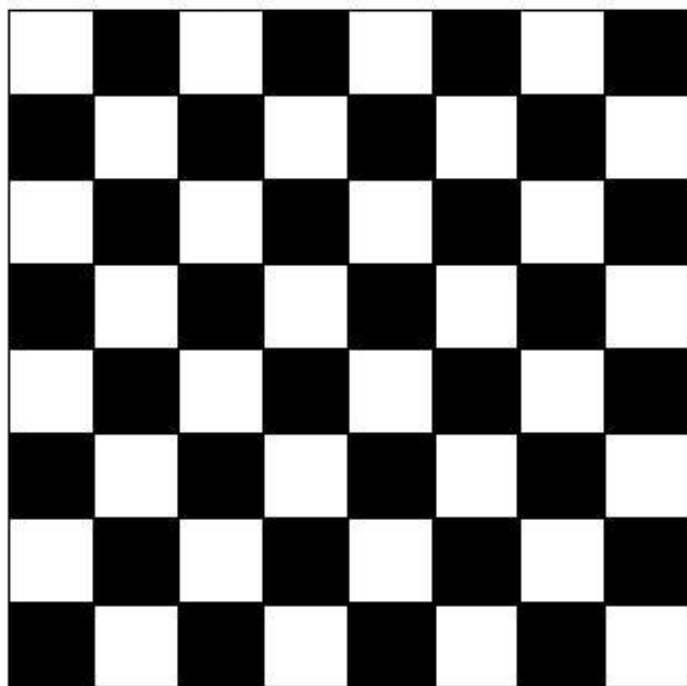
¿Cal é a froita vermella que cando comes vas correndo ó lavabo? _ _ _ _ _

¿Cal é o nome da froita verde que cando madura é violeta e ten o mesmo nome dun xogador profesional portugués? _ _ _ _

¿Cal é a froita que ten chapeu coma os sapos? _ _ _ _ _

Xadrez, máis ou menos

Neste taboleirto tes que poñer oito damas de xadrez de xeito que non se coman nin en vertical, nin en horizontal, nin en diagonal.

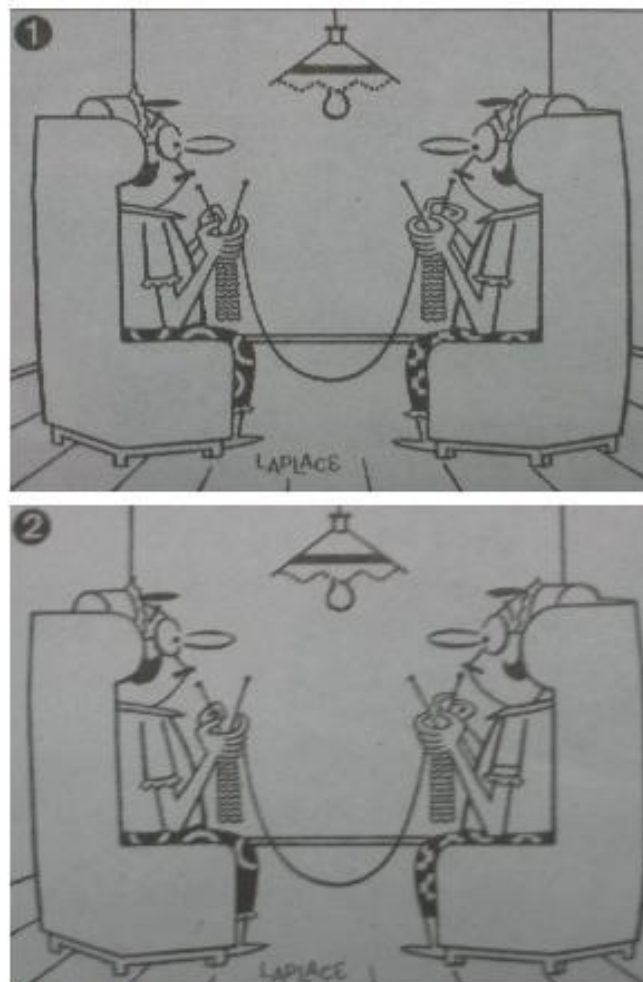

Adiviñas

por Miriam Prada, 3º E.S.O.

Unha señorita moi aseñorada, con moitos remendos e ningunha puntada
 A manta de tía Diolora tapa montes e ríos non
 Anduven de pedra en pedra e non me rompín, fun ó río e rompínme
 Que será que non será que un dente chama á xente
 Fun o monte e fun encollida, viñen do monte e viñen estirada
 Son branca de nacemento, fago chorar a todos e cortanme en pedazos
 Alto piquete, redondo billete, que chova e que neve, que nuca derrete
 Que será que non será que por unha risa perde o que tiña
 Fun ó monte e fun calado, cheguei ó monte e empecei a ruxir

Os oito erros

Cholo e Nela eiquí

Participaron os nenos de infantil, primeiro e segundo.

Cholo e Nela saúdan desde o palco.

Uns nenos están facendo unha carreira.

Un profesor explicaba o xogo.

Tres nenas de sexto axudaban a colocar ós nenos nos bonecos.

Os nenos subían á lancha